

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 maja 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że B. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 16 stycznia 2014 roku jako pracownik u płatnika G. K.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał,

że z uwagi na powstanie niezdolności pracy, przy krótkotrwałym okresie zatrudnienia oraz zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych po ustawowym terminie powziął wątpliwość, co do faktycznego zatrudnienia ubezpieczonej. Zdaniem organu rentowego wyniki przeprowadzonej kontroli dowodzą, iż umowa o pracę z B. K. zawarta została nie dla wykonywania pracy, ale z zamiarem uzyskiwania świadczeń z ubezpieczeń społecznych w razie choroby przysługujących osobie o statusie pracownika. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń B. K. podjęto nie w związku z faktycznym świadczeniem pracy za ustanowionym wynagrodzeniem za pracę, a jedynie w celu stworzenia w ten sposób możliwości ochrony ubezpieczeniowej oraz spowodowania przeniesienia wypłaty świadczeń na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja - k. 1-2 akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, B. K. w dniu 29 maja 2014 roku złożyła od niej odwołanie. W uzasadnieniu podniosła, iż w spornym okresie wykonywała u płatnika składek pracę, pomimo iż nie jest to udokumentowane, a okoliczność, że jest matką płatnika składek pozostaje bez znaczenia. Odwołująca wskazała, iż prowadziła nabór osób zainteresowanych zatrudnieniem u płatnika składek, przygotowywała zaopatrzenie punktów socjalnych, układała plan pracy. Skarżąca argumentowała, iż nie dokumentowano jej czasu pracy, gdyż pozostawała do dyspozycji pracodawcy cały czas. Wyjaśniła, iż została zatrudniona przez płatnika składek, albowiem przez wiele lat była zatrudniona w takiej samej branży i posiadała niezbędne doświadczenie, a fakt nie zatrudnienia nikogo na czas jej nieobecności spowodowanej chorobą, wynika z tego, iż pracodawca nie znalazł nikogo kompetentnego na jej miejsce.

/odwołanie - k. 2-2 odwrot/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 11 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, przytaczając tożsamą argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3-4 /

Na rozprawie w dniu 13 maja 2015 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie, zainteresowany przyłączył się do stanowiska skarżącej, pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko wnioskodawczyni, zainteresowanego i pełnomocnika ZUS: 00:00:50 – płyta CD k. 62/

Na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2016 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/stanowisko wnioskodawczyni: 00:12:39 – płyta CD k. 91, stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:13:22 – płyta CD k. 91/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni B. K. z zawodu jest rolnikiem - ogrodnikiem. Posiada doświadczenie w pracy na stanowiskach tj. sprzedawca, dyspozytor, dyspozytor – pracownik socjalny.

/okoliczność bezsporna, a nadto świadectwa pracy – k. 12-20/

Wnioskodawczyni od 2008 roku pozostaje pod opieką Poradni (...) Urazowo-Ortopedycznej z powodu bólów kręgosłupa oraz choroby zwyrodnieniowej stawów kolanowych. W dniu 28 sierpnia 2010 roku B. K. przeszła zabieg artroskopii operacyjnej kolana lewego, chondroplastyki rzepki oraz (...). Wnioskodawczyni została zakwalifikowana do endoprotezy kolana lewego i została wpisana do kolejki planowo oczekujących na zabieg prowadzonej przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

/historia choroby – koperta k. 32, zeznania wnioskodawczyni: 00:17:09 – płyta CD k. 44 w zw. z 00:05:15 – płyta CD k. 91/

Zainteresowany G. K. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 27 kwietnia 2011 roku. Adres głównego miejsca wykonywania działalności to Ł., ul. (...) lok. 25. Przeważającym przedmiotem działalności płatnika składek jest działalność taksówek osobowych.

/wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 77/

B. K. w okresach od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku oraz od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku wykonywała umowy zlecenia na rzecz (...) S. S. z wynagrodzeniem od 300,00 zł do 500,00 zł. W ramach wykonywania umowy wnioskodawczyni zajmowała się obsługą punktu socjalnego na pętli tramwajowej.

/wniosek o przeprowadzenie kontroli – k. 9-10 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni: 00:05:35 – płyta CD k. 44 w zw. z 00:05:15 – płyta CD k. 91/

W dniu 14 listopada 2013 roku wnioskodawczyni otrzymała zawiadomienie o możliwości przyjęcia na oddział urazowo - ortopedyczny Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł. w dniu 11 lutego 2014 roku celem wykonania alloplastyki. Wnioskodawczyni poinformowała zainteresowanego – swojego syna, że będzie poddana operacji.

/zawiadomienie – k. 64, zeznania wnioskodawczyni: 00:05:35, 00:20:25 – płyta CD k. 44 w zw. z 00:05:15 – płyta CD k. 91/

Płatnik składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w 2013 roku osiągnął przychód w wysokości 55.212,10 zł, dochód wyniósł 19.660,64 zł.

/informacja Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 87/

Z dniem 16 stycznia 2014 roku została sporządzona umowa o pracę pomiędzy płatnikiem składek G. K., a B. K., która przewidywała zatrudnienie skarżącej na czas określony od dnia 16 stycznia 2014 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku "manager" z wynagrodzeniem w wysokości 3.000,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano Ł..

/kopia umowy o pracę – k. 19 akt ZUS/

Ze spornego okresu zatrudnienia B. K. została sporządzona dokumentacja pracownicza. W przedmiotowej dokumentacji znajduje się m.in.: zaświadczenie lekarskie wystawione przez pediatrę, specjalistę chorób płuc, specjalistę medycyny rodzinnej, w którym wskazano, że B. K. jest zdolna do pracy od dnia 13 stycznia 2014 roku, karta szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, kwestionariusz osobowy oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz oświadczenie dotyczące nie figurowania w rejestrze dla bezrobotnych.

/zaświadczenie – k. 143-144 akt ZUS, karta szkolenia w dziedzinie BHP - k. 145-146 akt ZUS, kwestionariusz osobowy – k. 37-38 akt ZUS, oświadczenie – k. 21-22 akt ZUS, oświadczenie – k. 23-24 akt ZUS /

Płatnik składek w dniu 27 stycznia 2014 roku dokonał zgłoszenia B. K. do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika od dnia 16 stycznia 2014 roku.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 28 stycznia 2014 roku wystawiono wnioskodawczyni skierowanie do szpitala na oddział ortopedyczny celem wykonania planowego zabiegu alloplastyki od dnia 11 lutego 2014 roku.

/historia choroby – koperta k. 32/

Płatnik składek z dniem 1 lutego 2014 roku zawarł umowy zlecenia z 6 osobami, na okres jednego miesiąca. Umowy zlecenia były odnawiane w kolejnych miesiącach. Przedmiotem ich było wykonanie w sposób samodzielny następujących prac: informowanie o ruchu pojazdów na krańcówkach autobusowych i pętli tramwajowej, na pętlach tramwajowych: H., A., W., K. - regulowanie odjazdów i manewrowanie tramwajami na pętli poprzez wykorzystanie istniejącej sygnalizacji lub osobiście w celu zabezpieczenia rozkładowych czasów odjazdów tramwajów z pętli, zapewnienie miejsca do spożywania posiłków oraz możliwości korzystania z sanitariatu we wszystkie dni tygodnia kierującym pojazdami MPK oraz pracownikom Zakładu (...) wykonujących prace na terenie pętli/krańcówki: w godz. 5:00 - 23:00 w punktach socjalnych: H., W., K., A.; całodobowo w punkcie socjalnym obsługującym linie nocne tj. Rojna – (...). Codzienne zgłaszanie do dyspozytorni D. Nadzoru (...) oraz na pętlę. Rojna – (...) otwarcie i zamknięcie punktów socjalnych. Sprzedaż biletów utrzymanie czystości pomieszczeń socjalnych i sanitariatów oraz najbliższego otoczenia (za wyjątkiem pętli H.), a w okresie zimy odśnieżanie i posypywanie piaskiem dojeżdż do budynku i dojeżdż do przystanków na pętli/krańcówce, udostępnienie wody ciepłej i zimnej z dystrybutora będącego własnością MPK, obsługa w/w dystrybutora oraz zgłaszanie wszelkich awarii, zapewnienia, aby lodówka będąca na wyposażeniu punktu socjalnego i stanowiąca własność MPK była włączona. Za wykonanie przedmiotowych prac przewidziano wynagrodzenie w wysokości 300,00 zł brutto.

/umowy zlecenia z dn. 1.02.2014 r. – k. 51-54, k. 63-66, k. 75-78 k. 87-90, k. 99-102, k. 111-114 akt ZUS, umowy zlecenia z dn. 1.03.2014 r. – k. 55-58, k. 67-70, k. 79-82 k. 91-94, k. 103-106, k. 115-118, akt ZUS, umowy zlecenia z dn. 1.04.2014 r. – k. 59-62, k. 71-74, k. 83-86, k. 95-98, k. 107-110, akt ZUS/

Od dnia 3 lutego 2014 roku B. K. stała się niezdolna do pracy.

/okoliczność bezsporna, nadto historia choroby – koperta k. 32/

Wnioskodawczyni w dniu 12 lutego 2014 roku przeszła zabieg artroskopii stawu kolanowego, odstąpiono od wykonania alloplastyki stawu kolanowego w związku umiarkowanym zaawansowaniem zmian zwyrodnieniowych. Po zabiegu wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu chorobowym.

/historia choroby – koperta k. 32/

Płatnik składek nie zatrudnił pracownika na zastępstwo w trakcie nieobecności wnioskodawczyni.

/okoliczność bezsporna, a nadto zeznania wnioskodawczyni: 00:05:15 – płyta CD k. 91/

Strony spornej umowy rozwiązały ją z dniem 31 lipca 2014 roku na mocy porozumienia stron.

/świadectwo pracy – k. 23-24, zeznania wnioskodawczyni: 00:25:13 – płyta CD k. 44 w zw. z 00:05:15 – płyta CD k. 91/

Z dniem 2 listopada 2014 roku została sporządzona umowa zlecenia pomiędzy płatnikiem składek G. K., a B. K. na okres od dnia 2 listopada 2014 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku, której przedmiotem było wykonanie w sposób samodzielny następujących prac: informowanie o ruchu pojazdów na krańcówkach autobusowych i pętli tramwajowej, na pętlach tramwajowych: H., A., W., K. - regulowanie odjazdów i manewrowanie tramwajami na pętli poprzez wykorzystanie istniejącej sygnalizacji lub osobiście w celu zabezpieczenia rozkładowych czasów odjazdów tramwajów z pętli, zapewnienie miejsca do spożywania posiłków oraz możliwości korzystania z sanitariatu we wszystkie dni tygodnia kierującym pojazdami MPK oraz pracownikom Zakładu (...) wykonujących prace na terenie pętli/krańcówki: w godz. 5:00 - 23:00 w punktach socjalnych: H., W., K., A.; całodobowo w punkcie socjalnym obsługującym linie

nocne tj. Rojna – (...). Codzienne zgłaszanie do dyspozytorni D. Nadzoru (...) oraz na pętlę. Rojna – (...) otwarcie i zamknięcie punktów socjalnych. Sprzedaż biletów utrzymanie czystości pomieszczeń socjalnych i sanitariatów oraz najbliższego otoczenia (za wyjątkiem pętli H.), a w okresie zimy odśnieżanie i posypywanie piaskiem dojeżdż do budynku i dojeżdż do przystanków na pętli/krańcówce, udostępnienie wody ciepłej i zimniej z dystrybutora będącego własnością MPK, obsługa w/w dystrybutora oraz zgłaszanie wszelkich awarii, zapewnienia, aby lodówka będąca na wyposażeniu punktu socjalnego i stanowiąca własność MPK była włączona. Za wykonanie przedmiotowych prac przewidziano wynagrodzenie w wysokości 300,00 zł brutto.

/kopia umowy zlecenia – k. 49/

Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nie była związana w 2014 roku, ani przed 2014 rokiem żadną umową z G. K..

/pismo (...) Sp. z o.o. – k. 52/

Płatnik składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w 2014 roku osiągnął przychód w wysokości 388.615,07 zł, dochód wyniósł 185.291,78 zł.

/informacja Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 87/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o załączone do akt dokumenty, w tym dokumentację osobową wnioskodawczynie, jej dokumentację medyczną, dokumentację finansową płatnika składek, akta rentowe oraz częściowo w oparciu o zeznania wnioskodawczynie.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczynie, w których wskazywała na realność zawartej pomiędzy nią, a płatnikiem składek umowy o pracę oraz faktycznego świadczenia przez nią pracy w ramach tej umowy. W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, że zawarta umowa o pracę była faktycznie realizowana. Natomiast nawet gdyby przyjąć, iż zainteresowana wykonała w spornym okresie jakieś czynności na rzecz płatnika składek, to w ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy przez ubezpieczoną w ramach stosunku pracy. Przeciwno prawdziwości zeznaniom wnioskodawczynie przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że przed sporządzeniem spornej umowy B. K. przez dłuższy okres pozostawała poza ubezpieczeniem chorobowym, albowiem wykonywała umowę zlecenia zawartą do dnia 31 stycznia 2014 roku.

Ponadto okolicznością bezsporną jest fakt, że wnioskodawczynie ma problemy zdrowotne. Analiza dokumentacji medycznej pozwala na stwierdzenie, że stan jej zdrowia spowodował niezdolność do świadczenia pracy. Wnioskodawczynie oczekiwała na wykonanie chirurgicznego zabiegu alloplastyki kolana i od listopada 2013 roku знаła datę jego przeprowadzenia, która została wyznaczona na dzień 11 lutego 2014 roku, z tej też przyczyny od dnia 3 lutego 2014 roku przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w ocenie Sądu niewiarygodne są wskazywane przez wnioskodawczynię przyczyny podjęcia decyzji o zatrudnieniu jej przez syna od dnia 16 stycznia 2014 roku. B. K. wskazała, iż wynikało to z okoliczności, iż płatnik składek w styczniu otrzymał propozycję przejęcia punktów socjalnych obsługi kierujących pojazdami Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł., mieszczącymi się na pętlach autobusowych i tramwajowych, które rzekomo miał zacząć prowadzić od lutego 2014 roku. Tymczasem z informacji uzyskanej od Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł. wynika, iż w spornym okresie nie było ono związane żadną umową z G. K.. Umowy takiej nie przedłożył również zainteresowany, pomimo wielokrotnych wezwań. Nawet gdyby przyjąć, że płatnik składek w ramach swojej działalności gospodarczej zajmował się prowadzeniem punktów socjalnych, to brak jest podstaw do przyjęcia, że miało to miejsce od dnia 1 lutego 2014 roku, jak twierdziła skarżąca. Umowy zlecenia, które

zainteresowany zawierał z osobami na prowadzenie przedmiotowych punktów były zawierane na okres jednego miesiąca i nie można na ich podstawie przyjąć, że G. K. przejął je z datą 1 lutego 2014 roku.

Wskazać należy jednak, że Sąd przede wszystkim odmówił wiary zeznaniom wnioskodawczynie w zakresie, w jakim opisywała ona czynności, jakie miała wykonywać w trakcie rzekomego zatrudnienia. W swoich zeznaniach wskazała, że zajmowała się zakupem środków czystości, układaniem grafików, kontaktowaniem się z przedstawicielami Miejskiego Przedsiębiorstwa (...), szukaniem nowych pracowników, kontrolą punktów socjalnych. Tymczasem odwołująca nie zgłosiła żadnych dowodów na wykazanie tego, że faktycznie do pracy przystąpiła i ją świadczyła, wykonując opisywane obowiązki pracownicze. Znamiennym jest, że wnioskodawczynie nie zdecydowała się na przedłożenie grafików, którego miała układać, faktur za dokonane zakupy, czy jakichkolwiek raportów. Nie zgłoszono również wniosku o przesłuchanie w charakterze świadków osób mogących potwierdzić fakt wykonywania przez nią czynności pracowniczych na rzecz pracodawcy. Wnioskodawczynie natomiast zeznawała, że prowadziła rekrutację osób zainteresowanych zawarciem umowy z płatnikiem składek, reprezentowała go w kontaktach z Miejskim Przedsiębiorstwem (...) oraz wizytowała punkty socjalne. Nie złożono żadnych dokumentów, które mogłyby potwierdzić, że B. K. wykonała jakąkolwiek czynność na rzecz zainteresowanego pracodawcy.

Wyłącznymi dokumentami, jakimi legitymuje się płatnik składek ze spornego okresu zatrudnienia B. K. są jej akta pracownicze, które i tak nie są kompletne, brakuje chociażby zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy na stanowisku menagera spełniającego wymagania formalne takiego dokumentu. Dokumentacja kadrowa potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. W ocenie Sądu załączona dokumentacja osobowa wnioskodawczynie jest przejawem formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi wnioskodawcy, jako pracodawcy, natomiast nie przesądza o tym, że praca była przez ubezpieczoną faktycznie wykonywana.

Należy podkreślić, iż niezwykle wymowne są daty, z jakimi wnioskodawczynie i zainteresowany płatnik składek podejmowali decyzje dotyczące zawarcia spornej umowy o pracę. W dniu 14 listopada 2013 roku wnioskodawczynie powzięła informację odnośnie daty planowanego zabiegu operacyjnego, który został wyznaczony na dzień 11 lutego 2014 roku, a w dniu 28 stycznia 2014 roku otrzymała skierowanie do szpitala od lekarza prowadzącego, sporna umowa o pracę została, co prawda spisana z datą 16 stycznia 2014 roku, to jednak zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych płatnik składek dokonał dopiero w dniu 28 stycznia 2014 roku, a zatem z przekroczeniem ustawowego terminu, na dzień przed wystawieniem skierowania do szpitala. W ocenie Sądu skarżąca i zainteresowany byli wówczas świadomi, że B. K., w krótkim odstępie czasu stanie się długotrwale niezdolna do pracy, zaś z tytułu wykonywania umowy zlecenia nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu i nie przysługiwałoby jej prawo do zasiłku.

W ocenie Sądu wątpliwe jest także, że wnioskodawczynie dysponowała narzędziami niezbędnymi do pracy na stanowisku menagera obsługującego kilka punktów socjalnych na terenie całego miasta, nie przedstawiono bowiem żadnych wniosków dowodowych na okoliczność, że udostępniono jej służbowy telefon, komputer, firmowy, adres poczty elektronicznej ani chociażby, że przygotowano dla niej wizytówki. Brak jest też dowodów na to, że ubezpieczona rozliczała z pracodawcą koszty ponoszone tytułem przejazdów pomiędzy tymi punktami.

Znamiennym jest także brak ewidencji czasu pracy wnioskodawczynie. Skarżąca była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, tymczasem zeznawała, iż niejednokrotnie pracowała dłużej niż 8 godzin dziennie. Płatnik składek natomiast nie rozliczał godzin nadliczbowych, co w przypadku stosunku pracy jest niedopuszczalne.

Odnosząc się do okresu zatrudnienia B. K. po ustaniu spornego stosunku pracy w ramach umowy zlecenia podkreślić należy, że również w tym zakresie brak jest na tę okoliczność jakichkolwiek dowodów wykonywania czynności przez wnioskodawczynie. Strony ograniczyły się do złożenia dokumentu umowy. Podkreślić należy, że z treści tej umowy wynika, że odwołująca ma zupełnie inny zakres obowiązków tj. ponownie zajmuje się prowadzeniem jednego z punktów socjalnych, co wykonywała również przed spornym okresem w ramach umowy zlecenia zawartej z innym płatnikiem składek.

Reasumując ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy stronami spornej umowy o pracę w ogóle doszło do nawiązania stosunku pracy, brak jest bowiem na to jakichkolwiek dowodów. Ustalone okoliczności przemawiają natomiast za przyjęciem, że strony kwestionowanej umowy o pracę zawierając ją, miały inny cel niż jej wykonywanie.

Sąd ograniczył dowód z przesłuchania stron do przesłuchania wnioskodawczyni, gdyż zainteresowany po odbieraniu od niego informacyjnych wyjaśnień nie stawiał się już na żaden termin rozprawy, pomimo odebrania wezwań do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych a także oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów, odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.) pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 159 z późn. zm.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego. Natomiast od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego (ust. 3 pkt 3).

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dn. 17.01.2006 r., III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dn. 18.10.2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę z dnia 16 stycznia 2014 roku zawarta między wnioskodawczynią B. K., a płatnikiem składek, jest nieważna, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę została zawarta dla pozor, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone

w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241),

iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy,

ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie

o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw

i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz

wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującej zarzutów, że zawarła kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałyby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią a zainteresowanym płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawczyni nie wykazała, że w ramach zawartej spornej umowy o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Zgromadzony materiał dowodowy świadczy ponadto, iż pracodawca nie miał również zamiaru przyjmowania tej pracy, miał zaś pełną świadomość, że umowa nie będzie go obowiązywać, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że okoliczności zawarcia umowy o pracę podane przez wnioskodawczynię i zainteresowanego nie są wiarygodne, co wyżej wskazano, oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Nadto przede wszystkim w ocenie Sądu odwołująca w toku postępowania sądowego nie wykazała, że faktycznie wykonywała pracę w ramach zawartej umowy. Skarżąca jako pracownik, a zainteresowany jako pracodawca w żaden sposób, oprócz swoich twierdzeń, nie wykazali jakiegokolwiek rezultatu jej pracy w spornym okresie. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawczyni miała się ona zajmować zakupem środków czystości, ułożeniem grafików, szukaniem nowych pracowników, kontrolą punktów socjalnych oraz kontaktowaniem się w imieniu płatnika z przedstawicielami Miejskiego Przedsiębiorstwa (...), dla którego wykonywać miał on usługi. Nie przedłożono jednak na tę okoliczność żadnych dowodów. Wnioskodawczyni nie zdecydowała się również na powołanie świadków w osobach wykonawców umów zlecenia, w których zawarciu miała brać udział oraz których

miała kontrolować przy wykonywaniu czynności, ani też w osobach przedstawicieli Miejskiego Przedsiębiorstwa (...), z którymi miała się kontaktować.

Zebrany materiał dowodowy prowadzi ponadto w ocenie Sądu do wniosku, że wnioskodawczyni nie dysponowała żadnymi narzędziami do wykonywania rzekomo zleconych jej zadań.

Po czwarte, płatnik składek nie zatrudnił pracownika, który miałby zastąpić wnioskodawczynię w trakcie jej nieobecności spowodowanej długotrwałym zwolnieniem lekarskim, co dowodzi zdaniem Sądu, iż stanowisko menagera było zbędne z punktu widzenia potrzeb pracodawcy.

Podkreślić należy także fakt zgłoszenia wnioskodawczyni do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych po ustawowo przewidzianym terminie, przy jednoczesnym nie wyjaśnieniu w żaden sposób przyczyn tego uchybienia. Ponadto wskazać należy, że pomiędzy zgłoszeniem skarżącej do ubezpieczeń pracowniczych, a rozpoczęciem przez skarżącą korzystania z długotrwałego zwolnienia lekarskiego nastąpił bardzo krótki okres – 7 dni. Bezspornym był również fakt, że wnioskodawczyni została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych, w krótkim okresie przed terminem planowanej operacji wszczepienia endoprotezy kolana, o czym obie strony spornego stosunku pracy posiadały pełną wiedzę.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartej umowy o pracę, a jedynie możliwość uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Trudno w tym stanie faktycznym uznać, że nie mamy do czynienia z pozornością zawartej umowy o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu, zamiarem stron było jedynie umożliwienie wnioskodawczyni skorzystania ze świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych, a nie świadczenie pracy w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa o pracę stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

Reasumując przedstawione okoliczności przemawiają w niniejszej sprawie za stwierdzeniem, że umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczynią, a zainteresowanym płatnikiem składek, została zawarta dla pozorów, gdyż jak ustalono strony zawierając ją miały zamiar wywołania innych skutków prawnych niż te, które wynikają z umowy o pracę oraz jednocześnie próbowały przez jej zawarcie wprowadzić w błąd osoby trzecie, co do dokonanej czynności. Nawet jeżeliby uznać, iż strony chociaż częściowo wykonywały zawartą pomiędzy sobą umowę o pracę, co w ocenie Sądu w żaden sposób nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, należałoby uznać, iż miała ona głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Natomiast na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 11 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do spraw wszczętych do dnia 31 lipca 2015 roku), w związku z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490), mając na uwadze, że zgodnie z § 21 obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) - do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni wraz z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji.

23.05.2016r.